

T.C.
SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

GÜNLÜDÜR
28/01/2026

Sayı :E-75833232-610-7689541
Konu :Soru Önergeleri

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı)

7/38475

İlgi : 12.01.2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1775572 sayılı yazınız.

Bakanlığımıza intikal eden, İzmir Milletvekili Sayın Sevdâ ERDAN KILIÇ tarafından tevcih edilen 7/38475 esas numaralı yazılı soru önergesinin cevabı Ek' te gönderilmektedir.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Mehmet Fatih KACIR
Bakan

Ek: Soru Önergesi Cevabı

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu:1AB7FDD1-1685-4720-BCB8-0EDACB19B2C3

Belge Doğrulama Adresi:<https://www.turkiye.gov.tr/stb-cbys>

Mustafa Kemal Mahallesi Dumlupınar Bulvarı Eskişehir Yolu 2151.Cadde No:154 06510 Çankaya /ANKARA

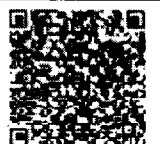
Telefon :03122016100

Bilgi İçin:soruonergesi@sanayi.gov.tr

Faks:03122016103

İnternet adresi: www.sanayi.gov.tr

Kep:sanayiveteknolojibakanligi.strateji@hs01.kep.tr

İZMİR MİLETVEKİLİ SAYIN SEVDA ERDAN KILIÇ'IN
7/38475 SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAPLAR

Kamuoyuna yansıyan açıklamalara göre, Çin merkezli BYD (Build Your Dreams) firması, Türkiye’de yaklaşık 1 milyar ABD doları tutarında yatırım yapma ve Manisa Organize Sanayi Bölgesi’nde üretim tesisi kurma taahhüdünde bulunmuştur.

Bu taahhüt gerekçe gösterilerek;

- Özel düzenlemeler yapılmış,
- Vergi muafiyetleri ve teşvikler tanınmış,
- ÖTV indirimleri sağlanmış,
- Türkiye pazarı Çin menşeli araçlara fiilen açılmıştır.

Ancak aradan yaklaşık 1,5 yıl geçmesine rağmen,

- Manisa OSB’de somut bir fabrika yatırımı başlamamış,
- Üretime ilişkin takvim kamuoyuyla paylaşılmamış,
- Türkiye’de tek bir araç dahi üretilmemiştir.

Buna karşın aynı dönemde Macaristan’da BYD fabrikası kurulmuş, tesis tamamlanmış ve deneme üretimine geçileceği basına yansımıştır. Basında yer alan bilgilere göre BYD, bu süreçte Türkiye’ye yaptığı araç ihracatından yaklaşık 1,5 milyar ABD doları gelir elde etmiştir. Bu tablo; Türkiye’nin pazarı açan, vergi kaybeden; BYD’nin ise kazanan taraf olduğu ciddi bir kamu zararı şüphesini doğurmaktadır. Ayrıca BYD’ye tanınan bu ayrıcalıkların, Türkiye’nin yerli ve milli otomobil markası TOGG’un satışları, rekabet gücü ve pazar payı üzerinde olumsuz etkiler yarattığı yönünde güçlü iddialar bulunmaktadır.

Bu kapsamda;

Soru 1- BYD firmasının Türkiye için taahhüt ettiği 1 milyar ABD dolarlık yatırımın bugüne kadar ne kadarı fiilen gerçekleştirilmiştir?

Soru 2- Manisa Organize Sanayi Bölgesi’nde tahsis edilen alanın:

- Büyüklüğü kaç metrekaredir?
- Tahsis tarihi nedir?
- Tahsis karşılığında BYD’den hangi yükümlülükler alınmıştır?

Soru 3- BYD’ye tanınan:

- Vergi muafiyetlerinin,
- ÖTV indirimlerinin,
- Diğer teşvik ve desteklerin yıllar itibarıyla Hazine’ye maliyeti ne kadardır?

Soru 4- Yatırım taahhüdünün yerine getirilmemesi hâlinde uygulanacağı belirtilen:

- Yaptırımlar,
- Geri alma,
- Teşvik iptali gibi mekanizmalar var mıdır? Varsa neden işletilmemiştir?

Soru 5- BYD'nin Türkiye'ye ihraç ettiği araçlardan:

- 2023-2025 döneminde elde ettiği toplam gelir ne kadardır?
- Bu satışlardan Türkiye'nin tahsil edemediği vergi kaybı ne kadardır?

Soru 6- Aynı dönemde BYD'nin Macaristan'da fabrika kurup üretime geçmesi, Türkiye açısından:

- Yatırım çekme,
- Sanayi politikası,
- Uluslararası rekabet bakımından bir başarısızlık değil midir?

Soru 7- BYD'ye tanınan teşvik ve vergi avantajlarının:

- TOGG'un satış rakamlarına,
- Pazar payına,
- Rekabet koşullarına negatif etkisi olmuş mudur? Bu konuda Bakanlığınızca yapılmış bir etki analizi var mıdır?

Soru 8- TOGG'a tanınmayan ancak BYD'ye sağlanan ayrıcalıklar nelerdir? Yerli üretici ile yabancı üretici arasında eşitsiz rekabet yaratılmış mıdır?

Soru 9- BYD'nin yatırımını geciktirmesi veya gerçekleştirmemesi durumunda:

- Manisa OSB alanı geri alınacak mıdır?
- Teşvikler iptal edilecek midir?
- Kamu zararı için hukuki süreç başlatılacak mıdır?

Soru 10- Türkiye'nin bu süreçte doğrudan ve dolaylı toplam kaybı (vergi, istihdam, teknoloji transferi, yerli sanayi etkisi) Bakanlığınızca ne olarak hesaplanmaktadır?

CEVAPLAR:

Küresel ana sanayi markaları, geniş yan sanayi üretimi, yaklaşık 41 milyar dolarlık ihracat hacmi ve büyük istihdam kapasitesi ile otomotiv sektörü Türkiye ekonomisinin lokomotif sektörlerinden biri konumundadır. Sektörün üretim, istihdam ve ihracat kapasitesinin artırılması ve küresel arenada daha rekabetçi hale getirilmesi Bakanlığımızın öncelikleri arasında yer almaktadır. Bu bakışla, geniş bir yelpazede politika araçları ve teşvik mekanizmaları Bakanlığımız tarafından etkin şekilde kullanılmaktadır. Bilindiği üzere, elektrikli araçların gelişimi ve dijital teknolojilerin yaygınlaşması ile otomotiv sektöründe büyük bir dönüşüm yaşanmaktadır. Sektörün bu dönüşüme adapte edilmesi ve doğabilecek fırsatların değerlendirilmesi, sektöre yönelik politikalarımızın odağında yer almaktadır. İçten yanmalı araçlarda olduğu gibi yeni gelişen elektrikli araçlarda da ülkemizin dünyanın önde gelen üretim üslerinden biri haline getirilmesi amaçlanmaktadır.

Bu amaç doğrultusunda Bakanlığımız ve Hükümetimiz tarafından çok boyutlu bir strateji benimsenmiştir. Öncelikli olarak, mevcut üreticilerin yeni model geliştirmeleri, kapasite artışları, Ar-Ge faaliyetleri ve yeni nesil araç yatırımları Bakanlığımız tarafından güçlü bir şekilde desteklenmektedir. Diğer taraftan, ülkemizde üretilen katma değer artırılması, endüstrinin dönüşümünün hızlandırılması ve elektrikli araçlar alanında doğan fırsatın değerlendirilmesi için hayata geçirilen Togg projesi, bu stratejinin en önemli ayağını oluşturmaktadır. Togg projesi, Bakanlığımızın destekleri ve tüketicilerin teveccühi ile hedeflerine ilerlemeye devam etmektedir. Bununla birlikte, elektrikli araçlar alanında teknoloji

ve üretim yetkinliğine sahip uluslararası oyuncuların yatırımlarının ülkemize çekilmesine de ulusal hedeflerimize ulaşma bakımından stratejik bir önem verilmektedir. Hâlihazırda dünyanın en büyük yeni nesil enerjili araç üreticisi konumunda olan, Avrupa’da yatırımlarını ve pazar payını büyüten BYD firmasının yatırımının ülkemize kazandırılması da bu kapsamda ele alınmaktadır. BYD firmasının Türkiye’ye yatırım kararı alması, Hükümetimiz ve Bakanlığımızca sürdürülen stratejik yaklaşımın sonucudur.

BYD firmasının ülkemizde yapacağı yatırım, mevcut teşvik mevzuatımızın çizdiği sınırlar dâhilinde desteklenmiştir. Ülkemize yeni nesil araç teknolojilerinin kazandırılmasını amaçlayan bu proje, yatırımlara proje bazlı destek verilmesine dair Karar kapsamında, yatırımın niteliği, asgari şartları, proje takvimi, firmanın sorumlulukları ve taahhütleri tanımlanarak devlet desteklerinden yararlandırılmaktadır.

Manisa ili ve bölge ekonomisine, otomotiv sektörümüze, ihracatımıza ve ülke kalkınmamıza değer katması hedeflenen bu yatırım sayesinde; otomotiv yan sanayimiz başta olmak üzere otomotiv sektörüyle güçlü tedarik bağlantıları bulunan farklı sektörlerde yeni yatırımların önü açılacak, yeni nesil ve çevre dostu elektrikli araçlara dönüşümün sağlanması yönünde önemli bir adım atılmış olacaktır.

Söz konusu yatırımın tamamlanmasına ilişkin süre devam etmektedir. Yatırımın öngörülen şekilde tamamlanmasına ilişkin olarak yatırım teşvik mevzuatının öngördüğü çerçevede izleme ve denetim çalışmaları Bakanlığımızca eksiksiz olarak yerine getirilmektedir.

Teşvik sistemimiz kapsamında desteklenen yatırımların öngörülen şekilde tamamlanmaması durumunda yatırımcılara uygulanacak müeyyideler ise mevzuatımızda düzenlenmiştir. Bu müeyyideler, bahse konu yatırım için de geçerlidir. Bununla birlikte, teminat mekanizmaları ile de ülke çıkarlarımız korunmuştur.